Emro Science and Education
International open-access scientific journal
Journal homepage: https://journal.emro.uz
OPEN ACCESS

CONFERENCE PAPER OPEN ACCESS

Vol. 1 No. 4 (2024) · “Milliy iqtisodiyotni barqaror rivojlantirish va yuqori iqtisodiy o‘sish sur’atlarini t... DOI: 10.5281/zenodo.24321316

ta´minlashning ustivor yo´nalishlari´´ mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy anjuman

2. Qo‘ldoshev I. Sh. Agrosanoat majmui korxonalari faoliyatini rivojlantirishda agrosug’urta xizmatlarini kengaytirish istiqbollari. Issue Vol. 2 No. 2 (2023): Лучшие интеллектуальные исследования | Часть-2 | Том-2.
Kenjayev I.G‘. Improving the integration of insurance companies and commercial banks. www.ajird.journalspark.org/index.php/ajird/article/view/817

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ ЭКСПОРТИНИ ДАВЛАТ ТОМОНИДАН ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШНИНГ КОНЦЕПТУАЛ АСОСЛАРИ

Эргашев Ғиёс Бахром ўғли
TDIU tayanch doktoranti
giyosergashev60@gmail.com

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари экспортини давлат томонидан қўллаб-қувватлашнинг концептуал асосларини тадқиқ этишдан олдин “қишлоқ хўжалигини давлат томонидан тартибга солиш” тушунчасининг моҳиятига аниқлик киритиш мақсадга мувофиқ бўлар эди. Иқтисодий адабиётда “давлатнинг аграр сиёсати” ва “қишлоқ хўжалигини давлат томонидан тартибга солиш” тушунчалари кенг қўлланилади. Фикримизча “аграр сиёсат” кенг тушунча бўлиб, “қишлоқ хўжалигини давлат томонидан тартибга солиш” аграр сиёсатни амалга оширишнинг шакл, усул, механизм ва воситаларини ифодалайди.

Иқтисодчи олимлар Д.Н.Саидова, И.Б.Рустамова ва Ш.А.Турсуновлар аграр сиёсатни иқтисодий сиёсатнинг таркибий қисми сифатида қараб, уни қишлоқ хўжалиги ва унга боғлиқ хўжалик соҳалари, мамлакат озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш, тармоқда ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, қишлоқларни обод этиш асосида қишлоқ аҳолисининг даромадлари ва турмуш даражасини юксалтириш вазифаларини амалга оширилиши билан боғлиқ ҳолда тавсифлашади[183].

Р.Р.Хакимов эса бу тушунчани қишлоқ хўжалиги товар ишлаб чиқарувчиларининг рақобатбардошлигини таъминлаш ва қишлоқ худудларининг барқарор ривожлантириш мақсадида давлатнинг ишлаб чиқарувчилар фаолият юритадиган иқтисодий муҳит омилларига тизимли таъсир кўрсатиши деб талқин қилади[184].

Юкорида келтирилган таърифларда қишлоқ хўжалигини давлат томонидан тартибга солишнинг маъмурий, қонунчилик, ташкилий ва иқтисодий жиҳатларига урғу берилган бўлиб, унинг ижтимоий ва институционал жиҳатлари эътибордан четда қолганлигини таъкидлаш жоиз.

Ф.Назарованинг фикрича, бозор иқтисодиёти шароитида аграр ишлаб чиқаришнинг самарадорлиги, фермер хўжаликларининг иш юритиш қобилияти, қишлоқ жойлардаги ижтимоий соҳанинг нисбатан барқарорлиги хилма-хил усуллар ва воситаларга эга бўлган, кенг кўламли ва хар бир соҳага чуқур кириб бора

[183] Саидова Д.Н., Рустамова И.Б., Турсунов Ш.А. Аграр сиёсат ва озиқ-овқат хавфсизлиги. Ўқув қўлланма.-Т.: “Ўз.Р. Фанлар Академияси Асосий кутубхонаси” нашриёти. 2016. - 8-9 б.
[184]. Хакимов Р.Р. Развитие государственной поддержки сельскохозяйственных организаций в регионе (на материалах Республики Башкортостан). /Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата экономических наук. Специальность 08.00.05 - Экономика и управление народным хозяйством: экономика, организация и управление предприятиями, отраслями, комплексами. АПК и сельское хозяйство. Уфа-2015. - с. 20-26.

Published: 23.12.2024
Cite this article: Эргашев Ғиёс Бахром ўғли (2024). Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари экспортини давлат томонидан қўллаб-қувватлашнинг концептуал асослари. Emro Science and Education, 1(4). https://doi.org/10.5281/zenodo.24321316
© 2024 The Author(s). Published by Emro Science and Education. This is an open access article.

оладиган давлат бошқаруви билан таъминланганликка боглиқ[185]”. Бошқа бир иқтисодчимизнинг фикрига кўра “Бозор шароитида давлатнинг аграр иқтисодиётга таъсир этишдаги асосий функциялари бевосита тармоқни бошқаришдан эмас, балки тартибга солиш ва қўллаб-қувватлашдан иборат бўлиши мақсадга мувофиқ[186].

Бизнинг фикримизча қишлоқ хўжалигини давлат томонидан қўллаб-қуватлаш бу - давлатнинг аграр сектор ва қишлоқ худудларини барқарор суръатлар билан ривожлантириш, мамлакатнинг озиқ-овқат хавфсизлиги ва экспорт салоҳиятини мустаҳкамлаш, қишлоқ аҳолисининг бандлиги, турмуш сифати ва фаровонлигини юксалтириш хамда ижтимоий-экологик вазиятни яхшилаш мақсадида амалга оширадиган маъмурий-ташкилий, меъёрий-хуқуқий, иқтисодий, ижтимоий-экологик ва институционал характердаги чора-тадбирлар тизимидан иборат.

Ўзбекистон Республикасининг жаҳон қишлоқ хўжалиги бозорларида мустаҳкам ўрин эгаллаши кўп жиҳатдан экспортга чиқарилаётган маҳсулотлар рақобатбардошлиги билан боғлиқ. Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг рақобатбардошлик кўрсаткичлари уларнинг ташқи бозорлардаги харидоргирлиги ҳамда яшовчанлигини таъминлашнинг энг асосий шартларидан бири бўлиб қолмоқда. Бу борада 2019 йил 23 октябрдаги ПФ-5853-сонли “Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг 2020-2030 йилларга мўлжалланган стратегиясини тасдиқлаш тўғрисида”ги фармонида “янги мақсадли экспорт бозорларида савдо келишувларини амалга ошириш”, “маҳаллий ва мақсадли халқаро бозорларда маҳсулотларнинг маркетинги ва ташиш харажатларини камайтириш” вазифалари белгиланган. Мақсадли кўрсаткичларга эришиш учун Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини ташқи бозорга олиб чиқишга қаратилган тегишли институцционал, молиявий, иқтисодий ва инфратузилмавий қўллаб-қувватлаш керак[187].

Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқарувчилари экспорт операцияларини амалга ошириш жараёнида кўплаб муаммоларга дуч келишади, масалан:

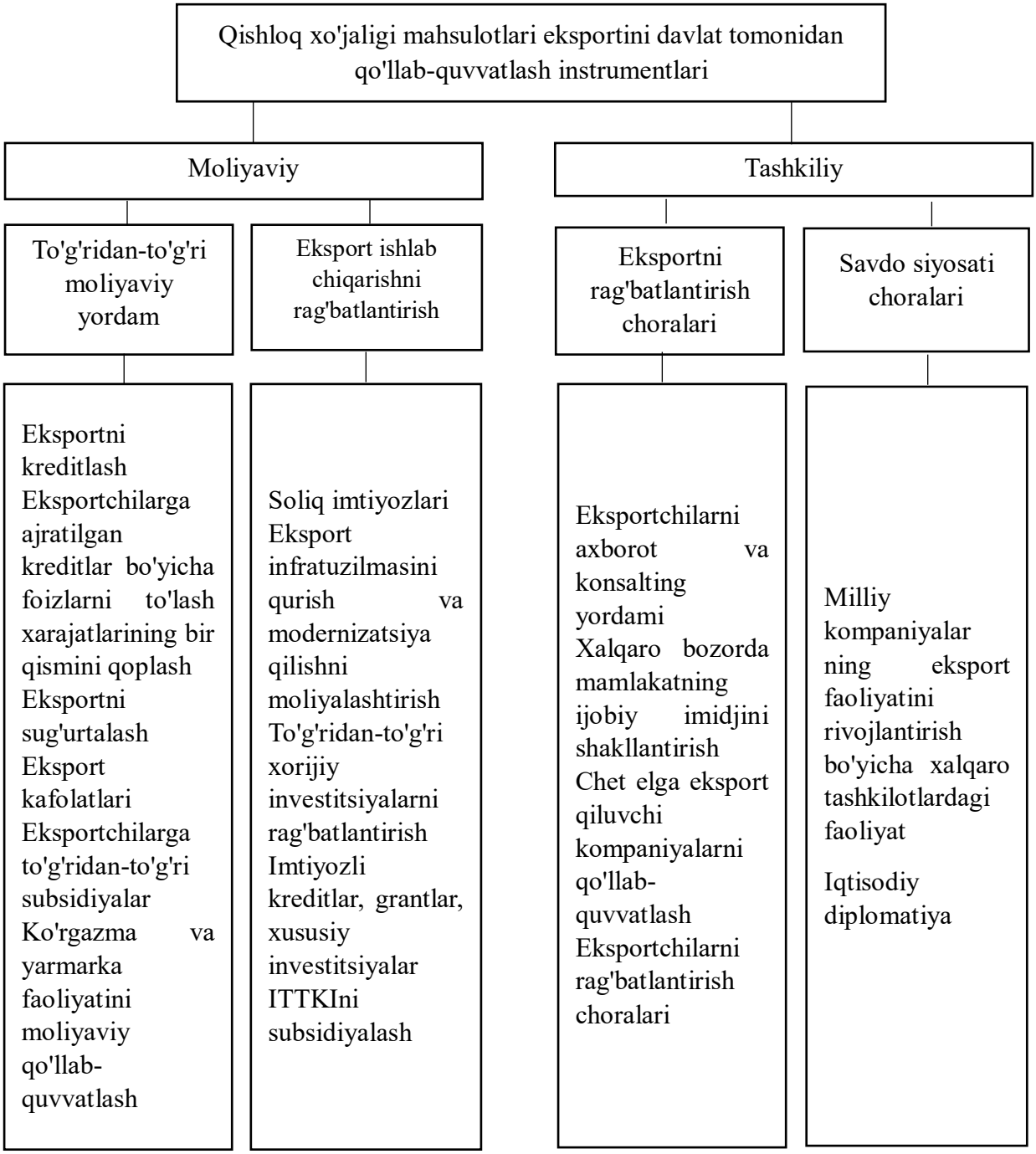
- маҳсулотларни импорт қилувчи мамлакатлар талабларига мослаштириш;
- интеллектуал мулкни, товар белгиларини ҳимоя қилиш;
- маҳсулотларни рўйхатга олиш ва сертификатлаш;
- фитосанитария назорати;
- логистика масалалари;
- кредит кафолатларини тақдим этиш.

[185] Назарова Ф. Иқтисодиётни эркинлаштириш шароитида Ўзбекистон аграр секторини ривожлантириш истиқболлари. 08.00.03-“Макроиқтисодиёт'' иҳтисослиги бўйича иқтисод фанлари доктори илмий даражасини олиш учун ёзилган диссертация иши автореферати. -Тошкент-2001,- 23 б.

[186] Юсупов М.С. Жаҳон амалиётида қишлоқ хўжалигини тартибга солиш ва қўллаб-қувватлашнинг иқтисодий механизмлари. Монография. -Т .: IQTISODIYOT, 2017. - 282 б.

[187] Башкова Т.В. Государственная поддержка экспорта России в современных условиях // Молодой ученый. – 2015. – №1. – С. 181-186.

1-расмда қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари экспортини давлат томонидан қўллаб-қувватлашнинг ҳозирги вақтда қўлланилаётган инструментлари кўрсатилган. Улар молиявий ва ташкилийга бўлинади. Биринчиси экспорт қилувчиларни бевосита молиявий қўллаб-қувватлаш (кредитлаш, харажатларнинг бир қисмини қоплаш, суғурталаш, тўғридан-тўғри субсидиялар) ва экспорт ишлаб

1 расм. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари экспортини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш инструментлари

чиқаришни рағбатлантириш (солиқ имтиёзлари, инфратузилмани ривожлантириш, илмий-тадқиқот ва илмий-тадқиқот ва тажриба конструкторлик ишларига субсидиялар), иккинчиси эса экспортни ахборот-консалтинг қўллаб-

қувватлашга, ташқи бозорларда маҳсулотнинг ижобий имиджини яратиш, экспорт дипломатиясини ривожлантиришга) қаратилган.

Ушбу қўллаб-қуватлашнинг учта асосий йўналишни ажратиб кўрсатиш мумкин:

1. Мамлакатга қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг айрим турларини олиб киришни тақиқлаш қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқарувчилари фаолиятига фойдали таъсир кўрсатади ва маҳсулот экспортини оширишга ёрдам беради. Бироқ, бу ерда ҳам ўзига хос муаммолар мавжуд: миллий валютанинг деволвацияси, қадрсизланиши жаҳон бозорларида Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари нархининг пасайишига олиб келди ва шунинг учун экспорт ҳажмининг ошиши қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқарувчилари даромадларининг сезиларли даражада ўсишига олиб келмайди.

2. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари экспортини қўллаб-қувватлаш, экспорт инфратузилмасини ривожлантириш давлат дастурлари. Кўпчилик қўллаб-қувватлаш механизмлари “2022-2026-йилларда қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари, хомашё ва озиқ-овқат бозорларини тартибга солиш бўйича Давлат дастури”да ўз ифодасини топган. Мазкур дастур доирасида агросаноат мажмуасида инвестиция фаолияти имтиёзли кредитлаш ва капитал қўйилмалар харажатларининг бир қисмини қоплаш орқали рағбатлантирилади; АСМнинг айрим тармоқларини субсидиялаш; қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини модернизация қилиш ва қишлоқ хўжалиги техникаси ва ускуналарини сотиб олишни қўллаб-қувватлаш. Юқорида келтирилган қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари республика қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқарувчиларига устувор экспорт бозорларига чиқиш ва Ўзбекистон маҳсулотларининг рақобатбардошлик даражасини ошириш орқали қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини экспорт қилиш ҳажмини оширишга қаратилган.

3. Халқаро ҳамкорлик, маҳаллий маҳсулотларни мақсадли ташқи бозорларга олиб чиқиш. АСМ лойиҳаси қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари экспортини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантиришнинг самарали тизимини яратиш, маҳаллий маҳсулотларнинг халқаро сифат стандартлари ва ташқи бозор талабларига мувофиқлигини таъминлаш учун асос бўлиб хизмат қилади.

Мазкур лойиҳа 2018-2024 йилларга мўлжалланган “Халқаро ҳамкорлик ва экспорт” миллий лойиҳасининг ажралмас қисми ҳисобланади. Уни амалга ошириш тўртта асосий йўналишда кўзда тутилган:

1) янги товар массасининг ортиши;

2) қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини экспорт қилиш учун логистика инфратузилмасини яратиш;

3) қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг мақсадли бозорларга чиқишини таъминлаш мақсадида савдо тўсиқларини (тариф ва тарифсиз) олиб ташлаш;

4) самарали экспорт маркетинг тизимини яратиш.

Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини контейнер ҳаракатланувчи таркиблари билан тезюрар темир йўллардан фойдаланган ҳолда транспорт йўлаклари бўйлаб мунтазам жўнатиш, божхона ва карантин расмийлаштирувини соддалаштирилган, етказиб бериш бўйича тариф имтиёзларини жорий этиш асосий қўллаб-қувватлаш чора-тадбирларидан биридир.

Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг мақсадли ташқи бозорларга киришини таъминлаш учун савдо тўсиқларини (тариф ва тарифсиз) бартараф этиш муаммоларини ҳал қилади. Билвосита экспортни қўллаб-қувватлашнинг янги йўналиши – агросаноат мажмуасидаги дипломатия ҳам ривожланди.

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги маҳаллий қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини экспорт қилиш тизимини ривожлантириш ва қўллаб-қувватлаш ва уларнинг рақобатбардошлигини ошириш соҳасида давлат сиёсатини амалга оширишга кўмаклашишдир. Томонлар республика қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини жаҳон бозорига олиб чиқиш, халқаро тадбирларда кўргазмалар ташкил этиш ва ҳоказолар бўйича ҳамкорликда фаолият олиб боради.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг экспорт салоҳиятини қўллаб-қувватлаш ва ошириш моддий-техника базасини доимий равишда такомиллаштириш, илмий-техникавий тараққиёт ютуқлари асосида ишлаб чиқаришни модернизация қилиш ва технологик янгилашга инвестициялар киритиш, шунингдек, қишлоқ хўжалиги озиқ-овқат бозори субъектлари учун қулай шарт-шароитлар яратиш билан мумкин. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари экспорт тизимиини ривожлантириш, энг аввало, маҳсулотларни ташиш харажатларини камайтириш, сақлашдаги йўқотишларни камайтириш, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини тақсимлаш тезлиги ва самарадорлигини ошириш мақсадида тегишли инфратузилмани: логистика, транспорт, бозорни яратишни тақозо этади. Бу нафақат мавжуд транспорт тармоғини модернизация қилиш, балки қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқарувчилари маҳсулотлари жамланадиган улгуржи тарқатиш марказларини ҳам яратишни тақозо этади.

Фикримизча, давлат қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари экспортини ъдиверсификация қилиш зарур. 5-расмда қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари экспортини давлат томонидан қўллаб-қувватлашнинг концептуал асослари, шу жумладан давлат томонидан қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари йўналтирилган мақсад, вазифалар, йўналишлар ва кўрсаткичларни ошириш кўрсатилган.

Бизнинг фикримизча, давлат томонидан қўллаб-қувватлашнинг мақсади мамлакатнинг қишлоқ хўжалик тармоғининг экспорт салоҳиятини ошириш бўлиши керак. Ушбу мақсадга эришиш учун давлат қуйидаги вазифаларни ҳал қилиши керак:

1) четга экспорт қилинадиган қишлоқ хўжалик экинлари экиладиган майдонларни кенгайтириш ҳисобига экин майдонлари таркибий тузилмасини оптималлаштириш;

2) ташқи бозорда қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг юқори нархда сотиш ҳисобига иқтисодий самарадорлигини ошириш;

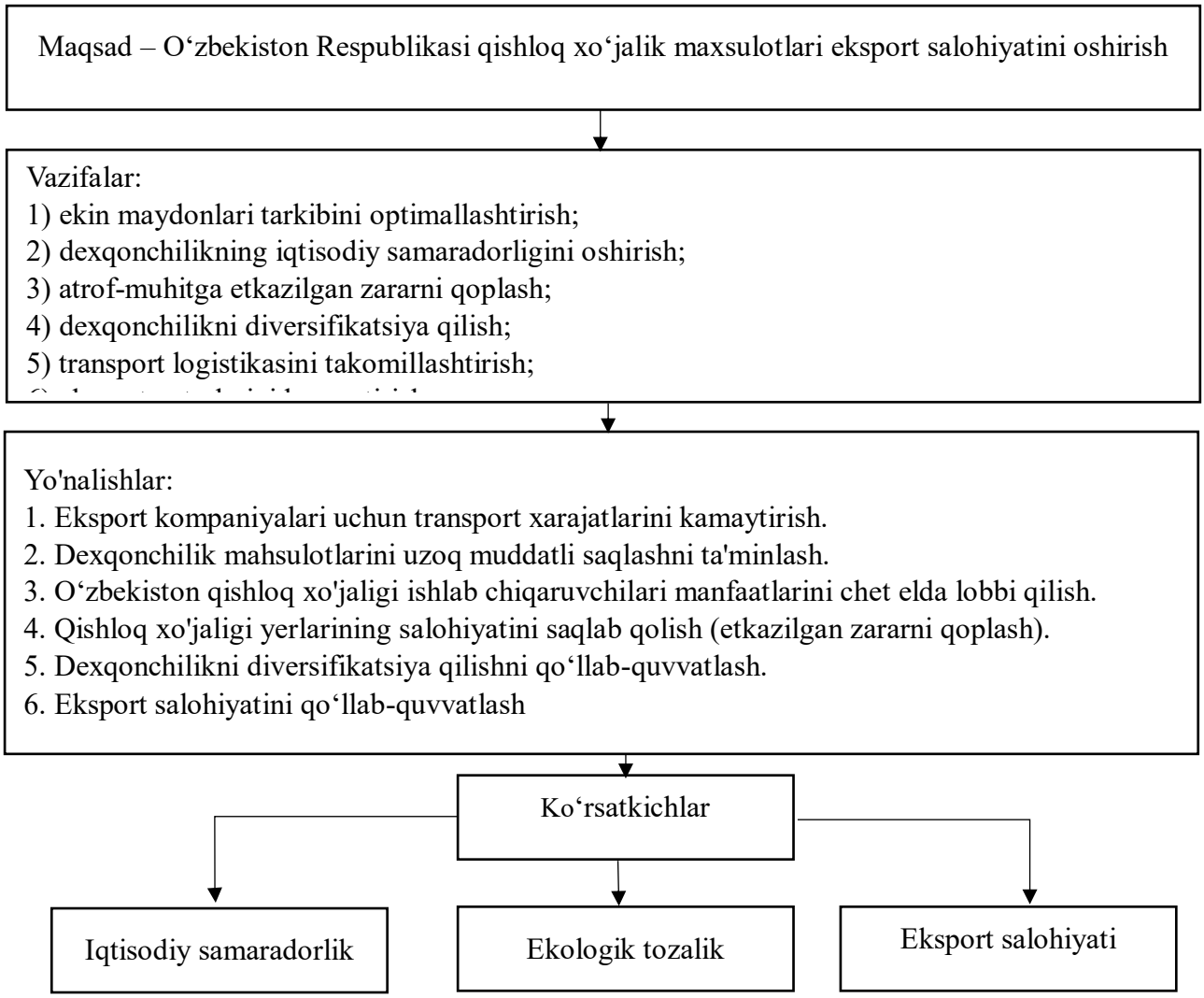
3) интенсив қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши натижасида атроф-муҳитга етказилган зарарни қоплаш;

4) экспорт хатарларини камайтириш ва ўзини ўзи таъминлаш даражасига эришиш учун қишлоқ хўжалигини диверсификация қилиш;

5) Қишлоқ хўжалигини диверсификация қилишни қўллаб-қувватлаш.

6) қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқарувчиларининг маҳсулотларини сотиш бозорига етказиб беришда харажатларини камайтириш мақсадида транспорт логистикасини такомиллаштириш;

7) қишлоқ хўжалиги маҳсулотларига жаҳон нархларининг ўзгарувчанлиги, маҳаллий маҳсулотларнинг ташқи бозорларда ёмон тан олиниши, импорт қилувчи мамлакатлар талабларига мос келмаслиги ва бошқалар каби экспорт хатарларини камайтириш.

2 расм. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари экспортини давлат томонидан қўллаб-қувватлашнинг концептуал асослари.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари экспорти тизимини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш маҳсулотларни экспорт қилишда транспорт харажатларини камайтиришга, чегара ҳудудларида узоқ муддатли сақлашни таъминлашга, ваколатхоналар очиш орқали Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги товар ишлаб чиқарувчиларининг чет элда манфаатларини ҳимоя қилишга, қишлоқ хўжалиги ерлари салоҳиятини сақлаб қолишга, экспорт салоҳиятини қўллаб-қувватлашга қаратилган бўлиши керак.

Хулоса шуки, турли мамлакатларда макроиқтисодий барқарорликни таъминлаш, иқтисодиётда хусусий секторнинг роли ва аҳамиятини ошириш, капитал қурилиш, қишлоқ хўжалиги ва иқтисодиётнинг бошқа тармоқларида таркибий ислоҳотларни чуқурлаштиришга қаратилган чора-тадбирлар билан бир қаторда экспортни либераллаштириш жараёни ЯИМнинг ўсиш тенденциясини сақлашни таъминлаб келмоқда.

Ҳар қандай давлатнинг экспорт сиёсати ҳукуматнинг умумиқтисодий йўналишининг муҳим таркибий қисми саналади, янада торроқ маънода эса экспорт-

импорт товар оқимлари ҳажми, товар таркиби ва географик йўналишини тартибга солиш билан боғлиқ бюджет-солиқ фаолияти соҳаларидан биридир[188].

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари экспортини давлат томонидан тартибга солиш турли кўринишларда бўлиши мумкин. Уларни товар оқимларига таъсири табиатига кўра бир-биридан жиддий фарқ қилувчи иккита асосий типга ажратиш мумкин:

• иқтисодий;

• маъмурий.

Замонавий ташқи иқтисодий сиёсатда икки асосий тамойил: бир томондан давлатларнинг очиқ типдаги иқтисодиётга, яъни экспортни эркинлаштиришга ўтиш, иккинчи томондан жаҳон бозоридан ажралганлик унсурларини сақлаб қолиш, яъни протекционистик чора-тадбирларни амалга ошириш тамойили мавжудлигини қайд этиб ўтиш керак.

Шуни ҳам эътиборга олиш лозимки, алоҳида олинган бир мамлакатда экспортни тартибга солишнинг у ёки бу воситаларини танлаш мамлакатнинг ички иқтисодий вазияти ва жаҳон бозоридаги мавқеига, алоҳида вазиятларда эса бутун бир омиллар комплексига боғлиқ, масалан:

• рақобат курашининг кескинлашиши.

• валюта курсларининг ностабиллашуви.

• тўлов балансларининг камомадлари.

• ўтиш иқтисодиёти ва ривожланаётган мамлакатларнинг ташқи қарзлари кабилар. Ташқи иқтисодий фаолиятни эркинлаштиришда интеграция жараёнлари ҳам муҳим аҳамият касб этади.

Интеграцион жараёнлар халқаро иқтисодий муносабатларда иккита асосий миқёсда ўтади:

- микро трансмиллий корпорацияларни ташкил этилиши орқали;
- макро иқтисодий сиёсатни давлатлараро мувофиқлаштириш орқали.

Ўзбекистоннинг рақобатбардошлик устунликлари экспортга йўналтирилган муваффақиятли ривожланишнинг негизини ташкил этади. Фикримизча, Ўзбекистон қуйидаги нисбий устунликларга эга бўлиб хорижий мамлакатлар билан савдо муносабатларида ана шу устунликлардан фойдаланиш мақсадга мувофиқ.

Шундай қилиб, ҳозирги кунда ички ва ташқи товар алмашуви ўртасидаги тафовутлар тобора пасайиш тенденциясига эга бўлмоқда. Натижада миллий иқтисодий тизимлар ўртасидаги алоқалар тобора чуқурлашиб бормоқда. Бу эса кўплаб мамлакатлар ва кўплаб ташқи савдо муносабатлари шаклларини ўз ичига олган ягона ҳуқуқий ва маъмурий кенглик барпо этиш йўналишида муҳим қадам қўйилаётганлигини билдиради.

ФОЙДАЛАНИЛГАН АДАБИЁТЛАР:

1. Ваҳобов А. Ўзбекистоннинг ЖСТга аъзо бўлиши: озиқ-овқат саноати ҳамда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш соҳасида тўсқинликлар ва имкониятлар. // Ўзбекистон иқтисодиёти. – 2016. -№1. 104–116;
2. Абатуров В. Продовольственная опасность. //Экономическое обозрение. Ташкент, 8№ .2017. с.50–54.
3. Муҳитдинова У.С. Методология и методика оценки эффективности функционирования рынка плодоовощной и виноградной продукции. // Экономика и финансы. Москва. 2018 – №11 (150) ноябрь. с. 68-69. 3.

[188] Абдурашидова Н.А.Ўзбекистон Республикасинингэкспортва импорт тизимини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари. “Иқтисодиёт ва инновацион технологиялар” илмий электрон журнали. № 4, июль-август, 2016 йил.

4. Ш. Мирзиёев. “Танқидий таҳлил, қатьий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик хар бир раҳбар фаолиятини кундалик қоидаси бўлиши керак” Т.: Ўзбекистон,2017.
5. Экспорт фаолияти бўйича қўлланма. Экономическое обозрение. Тошкент 2014. 5. Назарова Г.Г., Хайдаров Н.Х. Халкаро иқтисодий муносабатлар. – Т.: ТДИУ, 2005. – 273 б.

CONCEPTUAL BASIS OF STATE SUPPORT FOR AGRICULTURAL PRODUCTS EXPORT

Ergashev Giyos Bakhrom ugli
Phd student, TSUE
giyosergashev60@gmail.com

The process of fundamental reform, liberalization and democratization of all spheres of society, which are being carried out in the world, find its expression in all the sectors of the national economy in bright. It is becoming more and more important in modern management from clinical depression to the metho to introduce agriculture to increase the production of products that are passing through the country of incoming foreign currency in the competitive market and to export abroad the world I have not. In the world economy, the increasing volume of production of agricultural products is of greater economic and political importance for countries, not only for self-sufficiency, but also for export, as well as for the country. The increase in volume leads to the improvement of the product to the foreign market deliveries of the economic and social situation in the agro-industrial complex (asm) and the related sectors. Today, the world market of trade in fruit and vegetable products 205 billion dollars is upon us[189].

The modernization of the asm network in the world, the market network service provider on the basis of the principles and mechanisms, the joints of the structures and activities, the development of infrastructure for agricultural commodity producers on the basis of the organization of the service provider system expand the range of agricultural products, fruits and vegetables, melons and other products production and export has perfected a system to create opportunities to make them comfortable. "He has created many opportunities for you to export agricultural products. We need to step out of the new content we are the export of agricultural products"[190].

Uzbekistan's strategic development at new products to increase the export potential of the country's agricultural cultivation, improvement of the system is defined as one of its priorities. Through intensive development of agriculture in the program at least 2 times increase in income of farmers and the scientific basis of agricultural production to deliver at least 5 percent annual growth. Paper products, fruit and vegetable cultivation and development intensive gardens and greenhouses multiply 2 times 3 times in the area, come to 2024 export capacity of 3.5 billion us dollars raise identified as priorities. The export of agricultural products in uzbekistan, the main direction of support by the state and has high profitability of agricultural field crops field crops for export diversification is from.

[189] Resource: https://gb.ru/blog/tsifrovizatsiya-ekonomiki/
[190] Sh.Mirziyoev's opinions expressed during his visit to Surkhandarya region in order to discuss the socio-economic changes in the regions and communicate with the population.